HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

א) לעיל כ., ב) [לעיל כז:], ג) תענית י., ד) ר"מ מ"ז, ה) נ"א ולא אזלי וכו', ו) [ד"ה כדשנינן אחר ד"ה אם תימצי], ז) נ"א וגרסתני, ח) עיין בתוספות לעיל כב: ד"ה אי דליכא, ט) [ע"ב], י) [מגילה ג.], כ) [פסחים לג:], ל) [עי' תוס' ר"ה כג: ד"ה כמה],

אלא הא דתנן[א] מצא תכריך של שטרות או אגודה של שטרות ה"ז יחזיר הכי נמי דניחא ליה ללוה לאהדורי ליה למלוה אלא אמר רבא [א]סימנין דאורייתא דכתיב [1]והיה עמך עד דרוש אחיך אותו [ב]וכי תעלה על דעתך שיתננו קודם שידרשנו אלא דרשהו אם רמאי הוא או אינו רמאי לאו בסימנין שמע מינה אמר רבא אם תמצי לומר סימנין דאורייתא אם תמצי לומר הא פשיט ליה סימנין דאורייתא משום דאיכא למימר כדשנינן סימנין וסימנין [ב]יניח סימנין ועדים [ג]ינתן לבעל העדים סימנין וסימנין ועד אחד [ד]עד אחד כמאן דליתיה דמי ויניח עדי אריגה ועדי נפילה [ה]תנתן לעדי נפילה דאמרינן זבוני זבנה ומאיניש אחרינא נפל מדת ארכו ומדת רחבו [ו]תנתן למדת ארכו דמדת רחבו שעורי קא משער לה כד מכסי לה מרה וקאי ומדת ארכו לא משתער לה מדת ארכו ומדת רחבו ומדת גמיו [ז]ינתן למדת ארכו ורחבו מדת ארכו ורחבו ומדת משקלותיו [ח]°ינתן למדת משקלותיו הוא אומר סימני הגט והיא אומרת סימני הגט [ט]ינתן לה במאי אילימא במדת ארכו ורחבו דלמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה [י]אלא נקב יש בו בצד אות פלוני הוא אומר סימני החוט והיא אומרת סימני החוט [כ]ינתן לה במאי אילימא בחיורא ובסומקא ודלמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה אלא במדת ארכו הוא אומר בחפיסה והיא אומרת בחפיסה ינתן לו מ"ט מידע ידעה דכל מה דאית ליה בחפיסה הוא דמנח ליה: **מתני'** ועד מתי חייב להכריז עד כדי שידעו בו שכניו דברי ר"מ ר' יהודה אומר [ל]שלש רגלים ואחר הרגל האחרון שבעה ימים כדי שילך לביתו שלשה ויחזור שלשה ויכריז יום אחד: **גמ'** תנא שכני אבידה מאי שכני אבידה אילימא שכינים דבעל אבידה אי ידע ליה ליזול ולהדריה נהליה אלא שכני מקום שנמצאת בו אבידה: רבי יהודה אומר כו': ורמינהו [ג]בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים ר"ג אומר [מ]בז' בו [ד](שהוא) ט"ו יום אחר החג כדי שיגיע אחרון שבא"י לנהר פרת אמר רב יוסף לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני במקדש ראשון דנפישי ישראל טובא דכתיב בהו [2]יהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרוב בעינן כולי האי במקדש שני דלא נפישי ישראל טובא דכתיב בהו [3]כל הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים שלש מאות וששים לא בעינן כולי האי אמר ליה אביי והא כתיב [4]וישבו הכהנים והלוים וגו' [5]והמשוררים והשוערים וכל ישראל בעריהם וכיון דהכי הוא אפכא מסתברא מקדש ראשון דנפישי ישראל טובא דמצוות עלמא ומשתכחי שיירתא דאזלי בין בימָמא ובין בליליא לא בעינן כולי האי וסגי בתלתא יומא מקדש שני דלא נפישי ישראל טובא ולא מצוות עלמא ולא משתכחי שיירתא [ה]דאזלי בין בימָמא ובין בליליא בעינן כולי האי רבא אמר לא שנא במקדש ראשון ולא שנא במקדש שני לא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי אמר °רבינא שמע מינה [נ]כי מכריז גלימא מכריז דאי סלקא דעתך אבידתא מכריז בעינן למטפי ליה חד יומא לעיוני במאניה אלא שמע מינה גלימא מכריז שמע מינה רבא אמר אפילו תימא אבידתא מכריז לא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי ת"ר [ס]רגל ראשון אומר רגל ראשון רגל שני אומר רגל שני רגל שלישי אומר סתם ואמאי לימא רגל שלישי דלא אתי לאחלופי בשני שני נמי

אתיא

אלא הא דתנן מצא תכריך. דמשום סימנא מהדרינן ואם נתן מלוה סימן מחזירין לו ואי נפול מיניה דלוה מי ניחא ליה דתהוי הך תקנתא דניהדרה בסימן והא ניחא ליה דנהוו ביד המוצא לעולם: [ו]**כדשנינן.** בעדים: **אם תימצי לומר סימנים דאורייתא.** רבותא נקט דאפי' אמרינן דאורייתא אפ"ה עדים עדיפי כדמפרש ואזיל סימנין ועדים ינתן לבעל עדים: **סימנין וסימנין.** באו שנים ונתנו סימניה: **יניח.** עד שיבא אליהו: **מדת ארכו כו'.** זה אומר מדת ארכו וזה נותן מדת רחבו: **שעורי משער לה.** אם ראה אותה ביד הבעלים שיערה כשהיה בעלה מכוסה בה אם טלית היא: **מדת ארכו ורחבו ומדת גמיו.** זה אומר כך ארכה וכך רחבה וזה אומר ארכה ורחבה כך וכך אמות בין הכל אבל אינו יודע כמה באורך וכמה ברוחב: **גמיו.** גאם יוונית עשויה כמין ך' שלנו להכי קרי אורך ורוחב יחד גמיו: **הוא אומר סימני הגט.** ואומר ממני נפל שנמלכתי שלא ליתן: **והיא אומרת סימני הגט.** וממני נפל שנתנו לי [ז]וגרסתני: **ינתן לה.** שהוא נתנו ויודע סימנין אבל היא אם לא נתנו לה מהיכן ידעה: **סימני החוט.** שהגט קשור בו: **בחפיסה.** מצאת אותו: **מתני' שכיניו.** מפרש בגמרא: **כדי שילך.** כל אחד לביתו: **שלשה.** משישמע ההכרזה וידע אם אבד לו כלום ואם יבין שאבד יחזור שלשה: [ח]**ויכריז יום אחד.** אני אבדתי ואלו סימניה. ובגמרא פריך דבג' ימים אין שהות לחזור לסוף א"י: **גמ' שכני מקום שנמצא בו אבידה.** שמא שלהן היא: **כדי שיגיע כו'.** ולא ידביקוהו הגשמים. אלמא כולי האי בעינן ומתני' תני שלשה: **והכתיב וישבו כל ישראל בעריהם.** ואע"ג דפורתא הוו בכל עריהן היו מפוזרים ויש רחוקים מירושלים כבתחילה: ה"ג **וכיון דהכי הוא איפכא מסתברא: דמצות עלמא.** צוות יש לו. טובים השנים: **שמע מינה.** מדלא יהבי ליה לרבנן שהות אלא הליכה וחזרה: **גלימא מכריז.** זה שמצאה מכריז שם חפץ טלית מצאתי ולכך לא הוצרכו ליתן שהות יום אחד לעיין בכליו מה אבד שהאדם יודע כמה טליתות יש לו וכשהוא בביתו בודק אם ימצאנה ואין צריך שהות: **דאי ס"ד אבידתא מכריז.** ואינו מזכיר שם החפץ ליתבו ליה לכל חד וחד אכתי טפי יומא לעיוני במאניה אם כל כליו בידו. ופלוגתא היא בהא לקמן [ט]: **לא הטריחו.** זה שיהא שוהא יותר משבעה ימים: **רגל ראשון.** שהוא מכריז: **אומר.** בהכרזתו זהו רגל ראשון שלא להטריח את האובד לחזור וכשיבא רגל שני יעלה לרגל ויתן סימניה: **שלישי אומר סתם.** אבידה מצאתי ואינו אומר איזה רגל הוא למציאתה כדי שלא יסמוך האובד על רגל הבא ויבין שזהו רגל האחרון:

אתי

מצא תכריך של שטרות מי ניחא ליה ללוה כו'. וא"ת אין ניחא ליה דכי ילוה לאחר דליהדרו ליה לדידיה וי"ל דאינו רוצה להפסיד עתה כדי להיות בספק ריוח פעם אחרת:

חמשה עשר יום. וא"ת והלא [י]א"י היא ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה [כ]ומהלך אדם (א) עשרה פרסאות ביום הוי ארבעים יום באורך וירושלים מן הירדן שהוא תחום א"י מהלך יום אחד כדאיתא בבילה (דף ה.) נשאר מצד אחד ל"ט ימים וי"ל דעם כרמים ויערים היה ארבע מאות פרסה אבל מישוב לא היה כל כך[ל]:

לא בעינן כולי האי. וסגי בתלתא יומי וא"ת דז' ימים ומחצה צריך דהיינו חצי של ט"ו יום וי"ל דכי לא שכיחי שיירתא ואין הולך בלילה גם כל היום אינו הולך לפי שלא ימצא מלון בערב:

אבן

עין משפט
נר מצוה

צה א מיי' פי"ג מהל' אבידה הלכה ה:

צו ב מיי' שם הלכה ו סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף ח:

צז ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ט:

צח ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף י:

צט ה מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף יא:

ק ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף יב:

קא ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף יד:

קב ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג:

קג ט י כ מיי' שם פי"ח הלכה ו ז סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קנג:

קד ל מיי' שם פי"ג הלכה ח סמג שם:

קה מ מיי' פ"ג מהל' תפלה הלכה טז סמג עשין יט טוש"ע א"ח סי' קיז סעיף א:

קו נ מיי' פי"ג מהל' גזלה ואבדה הל' א סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף ד:

קז ס מיי' שם הל' ח:

◆

מוסף רש"י

מצא תכריך של שטרות כו' הרי זה יחזיר. לדבר שיש בו סימן הוא (לעיל כ.). **אלא דרשהו אם רמאי הוא.** והכי משמע עד דרוש אחיך אותו, עד דרשך את אחיך (לעיל כז:). **שלש רגלים.** דיאוש בעלים לאחר י"ב חודש, מי שמצא כלי או שום מציאה חייב להכריז שלש רגלים, ואם נמצא אחר הסוכות צריך להמתין ולהכריז בפסח ובעצרת ובחג, דהיינו י"ב חודש, ושוב אין צריך להכריז (ברכות נח:). **בז' בו.** כלומר בשבעה במרחשון (תענית י.). **כדי שיגיע אחרון שבישראל.** כלומר קודם ביאת מים, **לנהר פרת.** שהוא רחוק יותר (שם).

◆

תורה אור השלם

1 וְאִם לֹא קָרוֹב אָחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יְדַעְתּוֹ וַאֲסַפְתּוֹ אֶל תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְהָיָה עִמְּךָ עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ וַהֲשֵׁבֹתוֹ לוֹ: דברים כב ב

2 יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל הַיָּם לָרֹב אֹכְלִים וְשֹׁתִים וּשְׂמֵחִים: מלכים א ד כ

3 כָּל הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים: עזרא ב סד

4 וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן הָעָם וְהַנְּתִינִים וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם: נחמיה ז עב

5 וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וּמִן הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַנְּתִינִים בְּעָרֵיהֶם וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם: עזרא ב ע

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה חמשה וכו' ומהלך אדם בינוני הוה עשרה פרסאות:

◆

גליון הש"ס

גמ' ינתן למדת משקלותיו. עיין לעיל דף כג ע"ב תוס' ד"ה מדמשקל: שם **אמר רבינא ש"מ.** עיין בהרא"ש פ"ג דחולין ס"ס כ"ג:

◆

רבינו חננאל

ואסיקנא אלא אמר רבא [סימנין] דאוריית' מהכא עד דרוש אחיך אותו והשבות לו וכי תעלה על דעתך שיתנו לו קודם שיתבענו אלא עד שתדרשהו אם רמאי הוא אם לאו ובמאי תהיה דרישתו בסימנין אמור לו תן סימניה ואם יביא סימניה תנה לו ש"מ סימנין דאורייתא אמר רבא אם תמצא לומר סימנין דאורייתא אקשינן עליה אכתי אמרת אם תמצא לומר והא כבר פשטינן לה סימנין דאורייתא ודחינן משום דאיכא למימר הא דפשטינן דרשהו לאו כדקאמרת אלא דרשהו לתובע הכי אם הוא צורבא מרבנן דלא משני בדיבוריה אלא במסכתא ובפוריא ובאושפיזא בלחוד מהדרינן ליה אבידה בטביעות עינא. סימנין וסימנין יניח פי' אם באו שניהם ונתנו זה וזה סימניה וכל אחד אמר שלי הוא לא יתננה לא לזה ולא לזה אלא יניחנה מוצאה אצלו. אבל אם אחד נתן סימניה וטוען נפלה ממני ובא אחר והביא עדים כי ממנו נפל תנתן לבעל עדים.

רבינו חננאל (המשך)

א) עד אחד כמאן דליתיה דמי. מדת ארכו ומדת רחבו [תנתן למדת ארכו] זה נתן מדת ארכה ורחבה של טלית וזה נתן מדת גמיה תינתן לבעל מדת ארכה ורחבה. אשתו אומרת זה הגט נתנו לי בעלי ונפל ממני ואמרה [סימניו] והבעל אמר סימניו וטוען כי לא נתתיו לה עדיין ינתן לה והוא שנותנת סימנין מובהקין כגון נקב ישנו בצד אות פלוני ש"מ דבסימן מובהק שרינן אשת איש דהיא איסורא וכל שכן ממונא: **מתני'** עד מתי חייב להכריז וכו' תנא עד שידעו בו שכני המקום שנמצאת בה זו האבידה ורמינן על הא דתנן ואחר הרגל האחרון ז' ימים כדי שילך לביתו ג' ויחזור בג' ויכריז יום אחד פי' כדי שילך שומע המכריז למקומו ויגיד וישמע בעל האבידה ויבא מיד וישמע ביום השביעי המכריז ויתן סימניה ויקחנה למימרא דארץ ישראל מהלך ג' ימים היא. והתנן בג' מרחשון שואלים את

א) נראה דחסר וצ"ל סימנין וסימנין ועד אחד עד אחד וכו'.